



Labyrint jako ochrana před bludištěm světa

Myslím si, že labyrint byl vymyšlen jako ochrana před bludištěm světa, protože nás vede jednou předem určenou cestou. Jsme zaskočeni její neočekávaností, ale ne ztraceni. Možná proto nalézáme labyrinty vyskládané z různě barevných kamenů na podlahách kostelů a katedrál. Nejslavnější katedrální labyrint leží nedaleko od Paříže v katedrále v Chartres. Místní kněží se za něj trochu stydí jako za nějakou památku z pohanských časů, a tak jej zastavují židlemi, aby jím člověk nemohl procházet. Bojí se labyrintu, protože mu nerozumí, ale vědí, že je mocný.

Naštěstí kopie tohoto labyrintu nalezneme všude na světě, u nás třeba v Loučni nebo na pražském Vyšehradu na parkovišti u hřbitova. Zkusme jej projít správným způsobem. Je zapotřebí jít mlčky a pomalu. Dýcháme zvolna a prosebně, vždyť právě učíme mysl nalézt pevný bod, který budeme později v životě mnohokrát potřebovat. Nespěcháme. Blížíme se ke středu, ale pak nás náhlá zatáčka odvede někam daleko. Trochu se nazlobíme – vždyť jsme tam už skoro byli! Ale teprve teď nás labyrint začíná bavit, protože poznáváme, že je jako život. Kolikrát jsme už něčeho téměř dosáhli, nějaké výhry, setkání či zážitku, a v poslední chvíli nás náhoda či snad nutnost odvedla stranou a my se opět začali, ale tentokrát s rostoucí opatrností, přibližovat cíli. Ano, takto nějak funguje svět.

Okno do země v katedrále v Chartres

Na podlaze této slavné katedrály nalezneme její nejvíc záhadný symbol – kruhový labyrint o průměru 12 metrů, který sestává z jedenácti soustředných kruhů ze světlého kamene. Cesta labyrintem je jen 26 metrů dlouhá (lidé tehdy měřili na stopy, takže to bylo 858 stop), ale víc než podivná. Vlastně o ní nevíme nic, takže nám zbývají jen dohady. Možná že věřící procházeli labyrintem jako nebeským Jeruzalémem po kolenou a modlili se. V té době musel být symbol labyrintu obecně srozumitelný, protože původně byly vyskládány i v dalších gotických francouzských kostelích jako v Auxerre, Amiensu, Arrasu či Saint-Quentinu v Pikardii, ale většinou byly zničeny. Některé byly čtvercové, jiné vypadaly jako osmiúhelník. Možná byly i podpisem, pečetí architekta, který se tak hlásil k odkazu prvního tvůrce labyrintu – Daidala.

V italském městě Lucca, které kdysi patřilo k Českému království a kde se zamiloval mladý král Karel IV., se nalézá podobný labyrint jako v Chartres. Vedle něj je do bronzové destičky odlit nápis: *Toto je labyrint postavený krétským Daidalem. Nikdo, kdo do něj vešel, nenalezl východ, až na Thesea, který by rovněž neuspěl, kdyby mu Ariadna z čisté lásky nepomohla svojí nití.* Původně byla ve středu labyrintu destička s reliéfem Thesea a Ariadny, která byla v roce 1792 vytržena a roztavena na kanon pro válku s Napoleonem. Labyrint v Lucce a do určité míry i v Chartres mají jednu zajímavou vlastnost – kdybychom sklopili západní zeď katedrály s obrovskou rozetou, velkým kruhovým oknem, na úroveň podlahy, obojí by se téměř překrývalo. Nevíme, zda stavitel sledoval jenom symetrii stavby, anebo zda se snažil ukázat, že jedno okno vede k slunečnému nebi a jiné k temné zemi a obě se sobě podobají.

Pravěký labyrint
v italské Val Camonica







JAN HISEK 2013